

Murat Özer

muratozer.ist@gmail.com

Gülşen Özer

gulsenozer@gmail.com

28 Şubat Sürecinde FETÖ'nün Furuat Söylemi

28 ŞUBAT DARBESİNİ ÖRGÜTSEL ÇIKARLARI İÇİN KULLANAN FETÖ İLE DARBECİLER ARASINDAKİ İLİŞKİ BİR MENFAAT BİRLİKTELİĞİNİN ÖTESİNDEDİR. DARBECİLER, İSLAM'IN TEMSİL KABİLİYETİNİN KAMUSAL YAŞAM/SİYASAL ATMOSFERDEN TASFİYESİNİ HEDEFLEMekteydi. FETÖ İSE, DARBENİN RUHUNA UYGUN OLARAK İSLAM'IN KAMUDA VE SİYASADA BİR İDDİASININ OLMADIĞI TEZİNİ İNCE İNCE İŞLİYORDU.

2012'de bir yolsuzluk soruşturması olarak başlayıp 2013'te bir yargı darbesine dönüşen 17-25 Aralık süreciyle artık bir terör örgütü olarak tanımlanan FETÖ'nün, darbeci olsun olmasın tüm egemenlerle uyum içerisinde ve bu yapılardan güç devşirerek hayatta kaldığı bilinen bir gerçektir. Nitekim, örgütün elebaşının 12 Eylül'ün mimarı Kenan Evren'e hitaben kaleme aldığı ve Sızıntı dergisinde yayımlanan mektupta: "Bu (darbe), düşmanı kısıvrak yakalama ve bir zaferdir. Bu zafer, kendinden ümit edilenleri getirdiği takdirde, Türk'ün zaferler hanesinde en müstesna yeri işgal edecektir" denilerek darbeciler selamlanmış ve darbeye destek en üst düzeyden verilmişti.

Ülkede sağ ve sol tüm siyasi partilerin tasfiye edildiği, on binlerce insanın cezaevlerine konulduğu bir dönemde FETÖ'nün yara almadan yoluna devam edebilmesini sağlayan bu duruşunu, 1996'ya kadar tüm iktidarlar döneminde sürdürdüğü görülmektedir. Fakat İslami kimliğiyle siyasette var olan Refah Partisi'nin, DYP ile kurduğu koalisyon hükümeti sonrasında

bu tutumunu değiştirdiği ve iktidardan güç devşirmesinin önünde "engel olarak gördüğü" hükümete karşı bir tavır aldığı bilinmektedir.

Necmettin Erbakan'ın başbakanlığındaki hükümetten, cumhuriyetin kuruluşundan bu yana ellerinde tuttıkları vesayet rejiminin yara alması yüzünden rahatsızlık duyan oligarşik yapıların harekete geçmesi, FETÖ'nün de hükümete tavır almasının önünü açtı. Örgütün, mevcudiyetini devam ettirebilmek için ihtiyaç duyduğu "daima güçlüden yana olma" düsturu çerçevesinde 1997'deki darbeyi de desteklemesi kendileri açısından bir tutarlılık olarak görülmelidir. Bu minvalde Fetullah Gülen'in darbeden önce, hükümete yönelik "Beceremediniz artık bırakın" şeklinde çağrıda bulunması ve Sincan'da yürütülen tankları "heyecanla" karşılaması da anlam kazanmaktadır. Gülen'in MGK kararları hakkında "isabetli içtihat" tanımlamasında bulunması ve rejimin tehlikeye girdiği iddiasıyla müdahalede bulunan darbecilerin "masum" oldukları yönündeki demeci de örgütün alışlageldik tutumlarıyla paralellik arz ediyordu.

Tenakuz olarak görülen tek şey, çoğulcu demokrasi iddiasında bulunan ve bu doğrultuda hem

medya yoluyla hem de pek çok uluslararası etkinlikle adını duyuran yapının sürekli olarak demokrasiyi rafa kaldıran darbecilerin yedeğinde olduğu gerçeğiydi.

Başörtüsü Yasakları Sürecinde FETÖ

Fetullah Gülen, "din" in hem ulusal hem de küresel çapta bir odak noktası olmasından daima rahatsızlık duydu. Çünkü örgüt kendi içerisinde görünüşte son derece dindar bir kimlik inşa ederken, dışarıya verdiği imaj son derece seküler ve Batılı egemenlerle uzlaşmayı öngörüyordu. Refah-Yol iktidarıyla birlikte dindar kitlelerin talepleri yeniden Türkiye gündemine gelmişti. Ülkede vesayetçi odaklar eliyle üretilen laik-antilaik gerilimi karşısında hem kendi mensuplarına hem mensuplarının da sosyolojik bir parçası olan dindar kitleye hem de askeri gücü elinde bulunduran egemenlere cevap üretmek durumundaydı. Tıpkı, İsrail işgali karşısında varlık göstermeye çalışan Filistin direnişinin sembolik lideri Şeyh Ahmet Yasin karşısında takındığı tavırda olduğu gibi başörtüsü konusunda da "furuat" söylemiyle yasakçılardan yanına yer alarak darbecilerin elini ve söylemini kuvvetlendirdi.

28 Şubat darbesini örgütsel çıkarları için kullanan FETÖ ile darbeciler arasındaki ilişki bir menfaat birlikteliğinin ötesindedir. Darbeciler, İslam'ın görünür yüzünün ve temsil kabiliyetinin kamusal yaşam/siyasal atmosferden tasfiyesini hedeflemekteydiler. Dinler arası diyalog söylemiyle hareket eden FETÖ de, darbenin ruhuna uygun olarak, İslam'ın kamuda ve siyasette bir iddiasının olmadığı tezini yıllar içinde en ince ayrıntısına kadar işledi.

İslam'ın temel retoriği, Kuran'ın ifadesiyle "Allah katında tek din" in İslam olduğu, diğer tüm inanç biçimlerinin ise muharref bir anlayışın mümessilleri olabileceği üzerine kurulu iken, FETÖ önce İslam'ı diğer inanç biçimleriyle aynı mesabeye indirmek, daha sonra ise hususi Batı paradigmasının izin verdiği alana sıkıştırılmış bir inanç haline getirmek için çalıştı. Bu yönüyle 28 Şubatçıların hedefleriyle örtüşüyordu. Yani FETÖ sadece pragmatik açıdan değil, ideolojik olarak da darbecilerle aynı istikamette yürüdü.

Örgütte Dinin Buharlaşması

28 Şubat'ı yaşayanlar için bugünler hayal bile edilemezdi. Benzer bir şekilde, yeni nesil için de o günleri anlamak oldukça zor. Başörtülü olmak ve sosyal yaşamdan tamamen izole edilme tehdidine karşı bir tutum belirlemek zorunda kalmak, bugün gençlere geriye dönük inanılması güç hikaye kabilinde. Yasak özellikle ilk olarak üniversitelerde uygulanmaya başladığında aralarındaki nüanslara rağmen tüm başörtüsü takanlar aynı düzlemde buluştu. Hemen hemen büyük çoğunluk özellikle ilk yıllarda taviz vermeden gasp edilen haklarını talep etmeyi tercih etti. Beyazıt'tan Çapa'ya kadar uzanan kırk bin kişilik yürüyüş, ülkeyi bir baştan bir başa çevreleyen "El Ele Eylemi" gibi pek çok çaba bu tercihte bulunanlar tarafından gerçekleştirildi. Tüm bunların o

İslam'ın temel retoriği, Kuran'ın ifadesiyle "Allah katında tek din" in İslam olduğu, diğer tüm inanç biçimlerinin ise muharref bir anlayışın mümessilleri olabileceği üzerine kurulu iken, FETÖ önce İslam'ı diğer inanç biçimleriyle aynı mesabeye indirmek, daha sonra ise onu Batı paradigmasının izin verdiği alana sıkıştırılmış bir inanç haline getirmek için çalıştı.

günlerde tamamen işlevsiz olduğunu söyleyemeyiz. Kısmi olarak yaşağın kalktığı fakülteler ya da kimi zaman yaşağın ertelenmesi söz konusuydu ki, tüm bunlar bir umut anlamına gelmekteydi. Tam bu süreçte denk gelen FETÖ fetvası ve "başınızı açın" komutu yasak uygulayıcılarının işini kolaylaştırmış ve elini güçlendirmişti.

FETÖ kendi mensuplarına başlarını açmalarını emrettiğinde ertesi gün okul kapılarında başını açanlar hemen yanlarında okul önünde hak arayanları sabote etmiş oldu. Bu durumu elebaşının "çarşafaların altında kim olduğu belirsiz" şeklindeki açıklaması mücadele edenleri karalama çabasıyla perçinlenmiş oldu. Kadınların erkeklerle konuşmasını, hatta pardösü altına pantolon giymesini bile takvaya aykırı bulduklarını iddia edenlerin nasıl olup da bir anda başörtüsü gibi dinin açık bir emrine mugayir hareket edebildiği, o günlerde çok da anlaşılamayan bir husustu. FETÖ elebaşının füruat söylemiyle kamuya yansıyan çıkışı dışında, arka planda kitlesini ikna için kullandığı yöntemler, o günlerden bu yana gizli ajandalarının var olduğunun işaretidir. Başlarını açanlar okul kapısında mücadele edenlere "Biz bir günahı seçerek zor olanı yapıyoruz, biz yacağız ama cennet ve cehennem arasında bir köprü olarak yeni nesillerin üzerimizden geçmesini sağlayacağız" diyorlardı. Bir biçimde o güne dek dindarlık salık verilip, bir anda günah işlenmesine mecbur edilmeyi kabullenemeyenler için ise durum çok kati idi; öğrenci evinden ve ilişki ağından atılmak. Bu durum dinsel çoğulculuk söyleminin geldiği noktayı göstermesi açısından önemlidir ve örgütün dini temelli olmadığına uç veren bariz bir örneğidir.

FETÖ'nün 28 Şubat postmodern darbecileriyle iş birliği henüz yasaklar başlamadan önce kendi dershanelerinde çalışan öğretmenler, hatta yer yer öğrencilerine kadar uzanan başlarını açma zorunluluğuyla gerçekleşmişti. Bütün bunlar zaten hep dışı kapalı bir yapının kendine özgü tercihi gibi görüldü. Tartışıldı, eleştirildi ama gelecek hedeflerinin kimin hesabına ve ne denli derin ilişki içinde oldukları bilinmediğinden bu yapı odak noktası haline getirilmedi. Fakat örgüt mensupları dedikleri gibi okullara girdi ve makamları elde etmek için darbecilerle beraber hareket ettiler.

28 Şubat darbesinin hemen öncesinde Ankara Sincan'da tanklar yürütülmüştü. (4 Şubat 1997)

Truva Atı Kavramlar

FETÖ'nün insan hakları, özgürlükler ve çoğulculuk söylemleriyle birlikte sürekli olarak darbeleri destekleyen bir duruş sergilemesi, çelişki olmadığı gibi bilinenin aksine örgütün bir strateji olarak sürdürdüğü "takiyyecilik"le de ilişkili değildir. Çünkü FETÖ'nün zihin dünyası başından itibaren Batı'nın İkinci Dünya Savaşı sonrasında kurduğu küresel egemenliğinin birer argümanı olarak, kimi zaman da tahrif ederek kullandığı bu kavramlarla inşa edilmiştir.

Post-modernizmin hakikat algısını buharlaştırdığı, üzerinde basılı tüm zeminlerin ve işaret ettiği kavramların, ideallerin göreceli bir hale geldiği çağda FETÖ, zihinsel kodları Batı'nın yararına sunmak için çalıştı. Bu süreç darbenin akamete uğradığı günümüzde de sürüyor. Diğer bir deyişle örgüt, Batı'nın topraklarımızdaki ajanlığı gibi basit bir göreve değil; ABD ve Avrupa'nın liberal söylemlerinin içinde gizlediği "egemenlik iddiasının" ajandasının takipçiliği gibi bir vazifeye talip oldu.

Örgüt, 12 Eylül darbesiyle elde ettiği ulusal kazanımları 90'larda kurumsal hale getirecek ve 1994'te doğrudan

FETÖ elebaşı Gülen, tıpkı, İsrail işgali karşısında varlık göstermeye çalışan Filistin direnişinin sembolik lideri Şeyh Ahmet Yasin'in öldürülmesi karşısında takındığı tavırda olduğu gibi 28 Şubat'ta başörtüsü konusunda da "füruat" söylemiyle yasakçuların yanında yer alarak darbecilerin elini ve söylemini kuvvetlendirdi.

Gülen'in talimatıyla kurulan "Gazeteciler ve Yazarlar Vakfı" eliyle uluslararası boyuta taşıyacaktı. 1998'de vakfın çatısı altında faaliyet gösterecek iki kuruluş öne çıkıyordu. İslam dünyasının herhangi bir varoluş ya da egemenlik iddiasının bulunmadığı, sadece siyasal alanda değil, dinsel alanda da bir çoğulculuğun olması gerektiği tezlerini işleyen "Abant Platformu" ve bu düşüncelerin Orta Asya'daki Türk Cumhuriyetleri'ne ulaştırılması rolünü üstlenen "Diyalog Avrasya Platformu".

FETÖ'nün kendini küresel ölçekte pazarlama ve yürüttüğü ajanda takipçiliği kısa sürede meyvelerini verecekti. 2004'te Abant

Platformu'nun toplantılarının AB'nin başkenti Brüksel'e ulaşmasının ardından, 2007'de İngiliz Lordlar Kamarası'nda Fetullah Gülen'in "küresel barışa" katkı sağlayacak İslam dünyasında bir "rol model" olduğu tezi işlenmeye başlamıştı. Üstelik çağdaş İslam düşüncesinin teorisyenlerinden Asaf Hussain eliyle.

Aynı yıl ABD'den Avrupa başkentlerine kadar pek çok bölgede Gülen'i ve örgütünü uluslararası çapta bir model olarak takdim etme girişimleri sürerken örgütün yayın organı Aksiyon bu yeni akıma bir isim biçiyordu: Pax Gülen. Kavramın literatürdeki yeri ve kullanım şekli malum.

Burada Güleciler tarafından kullanılan pax ifadesi her ne kadar "barış"ı ifade ediyorsa da bu sözde barışın küresel bir gücün hegemonyasını ilan etmesiyle başladığı ve aslında Pax Americana'nın uzantısı olduğu ortadadır. FETÖ, ABD'nin Afganistan ve Irak; İsrail'in Filistin'deki işgallerine karşı yükselen öfkeyi kontrol etmek, diğer bir deyişle Batı'nın demokrasi adına üstlendiği "dünya jandarmalığı"na makul bir izah getirmek ve "fundamentalizm" klişesiyle itirazları barış adına mahkum etmekle görevlendirilmişti. Bu görevini de Türkiye'de 2009 yılına kadar ifa edebildi.

Milli İradeyi Aşamadı

28 Şubat darbesinin akabinde kurulan azınlık hükümetleri ve güçsüz koalisyonlarla hem siyasi hem de ekonomik olarak yıpranan ve Batı'ya çok daha fazla bağımlı hale gelen Türkiye'de, vesayetten kurtuluş ümidi olarak görülen AK Parti iktidarının getirdiği özgürlük ortamı, örgütün "demokrasi ve çoğulculuk" maskesiyle daha fazla görünür olmasına imkan tanıdı. AK Parti'nin muarızları tarafından bir ittifak olarak lanse edilen bu durum aslında

17-25 yargı darbesi, Gezi terörü, Güneydoğu'daki hendek terörü ve ülkeyi kantonlara ayırma girişimleriyle sonuç alamayanlar için son çare uzun yıllar siyasi, ekonomik ve askeri yatırım yaptıkları FETÖ eliyle darbe yapmaktı. Fakat Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın milletiyle kurduğu güçlü bağla ördüğü, çelikten barikat karşısında dağıldılar.

Batı'nın ekonomik vesayet aracı olan IMF gibi küresel aygıtlardan bir kopuş süreciydi. Uzun vadeli planlar yaptığı iddia edilen Batı'nın Erdoğan liderliğindeki bu siyasal vizyonun ayırdayna varması ise ancak 2007'de mümkün oldu. AK Parti bu tarihte kendisine verilen askeri muhtıra karşısında sağlam bir duruş sergileyerek ikinci bir 28 Şubat'ın yaşanmasına olanak tanımadı.

Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın 2009'da sadece Türkiye'nin dış politikasında değil, tüm dünyada bozuk işleyen siyasi düzende sarsıntı etkisi yapan Davos çıkışı örgüt için de bir milat oldu. 17-25 yargı darbesi, Gezi terörü, Güneydoğu'daki hendek terörü ve ülkeyi kantonlara ayırma girişimleriyle sonuç alamayanlar için son çare uzun yıllar siyasi, ekonomik ve askeri yatırım yaptıkları FETÖ eliyle darbe yapmaktı. Fakat Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın milletiyle kurduğu güçlü bağla ördüğü, çelikten barikat karşısında dağıldılar.

28 Şubat'ta tavrı bir ihanet olarak görülen ama mahiyeti ve uluslararası bağlantıları çok da bilinmeyen FETÖ'nün çehresi artık belirginleşmiş durumda. Yıllardır güçlü bir şekilde yapılan mücadeleye rağmen hala pek çok devlet kurumunda militanlarının deşifre edilmesi ve yargı önüne çıkartılmaları da göstermektedir ki, Fetullahçı Terör Örgütü PKK ve benzeri konvansiyonel terör örgütlerinin çok ötesinde kriminal bir yapıdır. Çünkü FETÖ'yü var eden amil, İkinci Dünya Savaşı sonrasında oluşan haksız siyasal düzenin önünde tek engel olarak görülen Türk Devleti'nin güçten düşürülüp, mümkünse yeniden küresel sistemin hegemonik gücüne entegre edilmesidir. Bu açıdan bakıldığında FETÖ, bir suç örgütünün ve hatta dinsel bir yapının çok ötesinde, düşünsel uzantıları pek çok alana yayılmış bir anlayışın mücesses halidir. **K**